

„Návrh“ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce VÍŤAZ na roky 2016 - 2024

Nasledujúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) je vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z., s princípmi tvorby strategického dokumentu uvedenými v Metodike na vypracovanie PHSR, verzia 2.1. z roku 2015. Ciele a priority nasledujúceho PHSR sú v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja Slovenskej republiky 2020/30, zohľadňujú ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2008 – 2015 a program je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

Názov	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vítaz na roky 2016 - 2024
Územné vymedzenie	Obec Vítaz
Územný plán obce schválený	áno, uznesenie č. 328/2010
Dátum schválenia PHSR	dd.mm.rrrr
Platnosť	2016 - 2024
Publikovaný verejne	dd.mm.rrrr

Obsah

1. Úvod	4
2. Zhodnotenie plnenia existujúceho PHSR obce Vít'az	6
3. Analytická časť	6
3.1. Základná charakteristika obce	6
3.2. Obyvateľstvo	8
3.3. Bývanie	9
3.4. Trh práce	10
3.5. Podnikateľské prostredie	11
3.6. Sociálna infraštruktúra	15
3.7. Dopravná infraštruktúra	16
3.8. Technická infraštruktúra	16
3.9. Kultúra	18
3.10. Životné prostredie	18
3.11. Základné ekonomické ukazovatele obce	19
3.12. SWOT analýza	20
3.13. Analýza vonkajšieho prostredia	23
4. Strategická časť	25
5. Programová časť	29
6. Realizačná časť	34

1. Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je hlavný strategický dokument obce a určuje jej koncepcný a systematický rozvoj v horizonte 5 – 10 rokov.

Dosiahnutie strategického cieľa PHSR obce presahuje hranice jedného volebného obdobia. Z tohto dôvodu je tento dokument spracovaný na základe uplatnenia princípu partnerstva, v súlade s Metodikou pre spracovanie PHSR (vydanou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, február 2015). PHSR obce je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepcných dokumentov, a to: Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (máj 2014) - priority Prešovského samosprávneho kraja, Územný plán Prešovského samosprávneho kraja (Zmeny a doplnky r. 2009), Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského samosprávneho kraja (r. 2015), Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 – 2020 (r. 2015).

Pod pojmom partnerstvo sa chápe spolupráca nosných sociálno-ekonomických partnerov pri príprave, realizovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov stanovených v tomto dokumente. Sociálno-ekonomickými partnermi sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyšší územný celok, susedné obce, mikroregión, ktorého je obec členom, iné fyzické a právnické osoby s potenciálom ovplyvniť rozvoj obce na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Potreba vypracovať nový PHSR obce na obdobie 2016 – 2024 vyplynulo zo zmien v obci v období platnosti predchádzajúceho programu a tiež zo zmeny legislatívnych podmienok v Slovenskej republike (schválenie novely zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja). Nový PHSR, okrem iného, umožní obci čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie v programovom období 2014 – 2020.

PHSR rieši rozvoj obce v súlade s jej špecifikami s požiadavkami modernej spoločnosti. Jeho realizácia môže významne prispieť k zvýšeniu prosperity územia. Dokument vyjadruje spoločnú víziu budúceho rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. Navrhované aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v obci.

Proces vypracovania PHSR bol zabezpečený nasledujúco:

- riadenie: externý spracovateľ
- pracovné skupiny: a) hospodárska; b) sociálna; c) environmentálna
- zapojenie verejnosti: a) dotazníkový prieskum; b) verejné prerokovanie PHSR

Počas prípravy PHSR bol na webovom sídle a úradnej tabuli obce oznam o spracovaní PHSR s možnosťou žiadať viac informácií priamo od povereného pracovníka obecného úradu, prípadne s možnosťou kontaktovať externého spracovateľa PHSR. Pracovné skupiny sa podieľali na pripomienkovaní analytickej časti a spolupracovali pri tvorbe ostatných ťažiskových častí PHSR. Návrh PHSR bol na záver verejne prerokovaný v priestoroch obecného úradu.

Hlavným cieľom programu rozvoja obce je prostredníctvom realizovania aktivít zameraných na skvalitnenie rozvoja obce zabezpečiť kvalitné životné podmienky jej obyvateľom, využiť potenciál obce pre jej ďalší rozvoj, prilákať nových obyvateľov prostredníctvom zvýšenia atraktivity obce, zachovanie tradičného kultúrneho a spoločenského života v obci.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vítaz sa skladá z úvodného zhrnutia celého materiálu, analytickej časti, SWOT analýzy v prioritných oblastiach rozvoja zahŕňajúcu silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby. Ďalej obsahuje strategickú časť, ktorá zahŕňa víziu obce, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (ekonomická, sociálna a environmentálna). Programová časť dokumentu obsahuje zoznam

opatrení a aktivít a podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu s ustanovením merateľných ukazovateľov a časový a vecný harmonogram formou akčných plánov. Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PHSR. Záver obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PHSR. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Víťaz na roky 2016 - 2024 je základným strategickým dokumentom, ktorý sa rozhodla obec vypracovať z dôvodu zabezpečenia koncepčného rozvoja obce, ako aj na zlepšenie a zefektívnenie rozhodovania miestnej samosprávy. Zároveň je jedným z predpokladov pre možnosť čerpania prostriedkov z Európskej únie.

Tento dokument je otvorený, je teda možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce. Jeho tvorba umožní občanom aktívne sa zapojiť do diania v obci prostredníctvom účasti vo všetkých fázach procesu plánovania rozvoja obce.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Víťaz (sprac. v roku 2003)
- Územný plán obce Víťaz (r. 2010)
- Rozpočet obce Víťaz
- Záverečné účty obce Víťaz
- Štatút obce Víťaz
- Web stránka obce Víťaz (www.obecvitaz.sk)

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK 2008-2015
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 - 2015
- Územný plán VÚC Prešovského samosprávneho kraja

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (r. 2014)
- Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020
- Stratégia Európa 2020
- Program rozvoja vidieka SR 2014 - 2020
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska (akt. r. 2014)

2. Zhodnotenie plnenia existujúceho PHSR obce Vít'az

V súčasnosti platný Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vít'az bol spracovaný v roku 2003. V jeho strategickej boli navrhnuté opatrenia zamerané na riešenie technickej infraštruktúry, cestovný ruch, rozvoj podnikania, poľnohospodárstvo, lesníctvo a vidiecky rozvoj, sociálnu oblasť a zdravotníctvo, životné prostredie, vzdelávanie a školstvo.

Pri jeho hodnotení je potrebné vychádzať z vtedy platnej metodiky a legislatívy. Je možné konštatovať, že prijaté opatrenia boli definované značne diverzifikované v jednotlivých oblastiach a pôsobia nesúrodo. Pri hodnotení jeho plnenia sa zameriavame prioritne na prijaté opatrenia v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej.

Hospodárska oblasť

Podpora rozvoja podnikateľského prostredia ako aj jednotlivých subjektov je v trende s rozvojom aktivít danými regionálnymi podmienkami. Bol zaznamenaný predovšetkým nárast poskytovania služieb občanom v týchto službách: obchody, reštauračné služby, kaderníctvo a kozmetika, drobné stavebné a remeselné služby. Pozitívne možno hodnotiť stabilizáciu rozvoja existujúcich výrobných kapacít zameraných na drevovýrobu a poľnohospodárstvo. V drevovýrobe sa uplatňujú najmä domáci odborníci. Pozitívne tiež hodnotíme finalizáciu výrobkov z dreva a poľnohospodárskych produktov. Nebol zaznamenaný významný rozvoj v oblasti cestovného ruchu a agroturistiky. Obec svoje aktivity v týchto oblastiach rozvíja v spolupráci s partnermi v združení Mikroregión Čierna Hora. V uplynulom období sa zvýšila individuálna bytová výstavba, ale zaostáva príslušná vodohospodárska infraštruktúra. Dodávky energií (zemný plyn, elektrická energia) vytvárajú komfortné podmienky pre bývanie v súčasnosti i ďalší rozvoj bytovej výstavby. Rozvoj dopravnej infraštruktúry je prispôsobený podmienkam obce a miestne komunikácie sú primerane udržiavané.

6

Sociálna oblasť

V tejto oblasti boli realizované viaceré významné aktivity, napr. rekonštrukcia a modernizácia MŠ+ZŠ, rozvoj terénnej komunitnej práce, služby pre seniorov a zdravotne odkázaných.

Environmentálna oblasť

Celkovo možno hodnotiť stav životného prostredia v obci ako vyhovujúci, hlavne z hľadiska ochrany zložky životného prostredia ovzdušie. Takmer všetky domácnosti sú plynofikované. Obec zabezpečuje zber a zvoz komunálneho odpadu. Nedostatkom sa javí nedostatočná separácia komunálneho odpadu a z toho vyplývajúci zber druhotných surovín. Slabou stránkou ostáva nedobudovaná vodovodná a kanalizačná sieť, vrátane čistiarne odpadových vôd.

3. Analytická časť

3.1. Základná charakteristika obce

Kraj:	Prešovský kraj
Okres:	Prešov
Región:	Šariš-pod Braniskom
Nadmorská výška:	505 m n. m.
Rozloha:	1 930 ha
Počet obyvateľov:	2 056 (k 31.12.2014)
Hustota osídlenia:	106,53 obyv./km ²
Prvá písomná zmienka:	z roku 1272

História obce

Obec sa spomína z roku 1272 ako majetok Abovcov, v roku 1427 mala 33 port. Obec je doložená z roku 1272. Jej historické názvy boli O, Vytez, neskôr ako Wythezmezew (1288), Vycez (1307), Wytez Noua Antiqua (1320), Uicez, Vicez (1373), Naguites (1427), Wizes (1773), Welké Wítezowce (1808), Vicež, Viťaz (1920), Vitež (1927), Viťaz (1948); maďarsky Nagyvitéz.

Obec patrila šľachticom z Bertotoviec a Širokého (Sirokayovcom, Bertótyovcom), neskoršie Hedryovcom, Frichyovcom, v 19. storočí Tahyovcom. V roku 1787 mala obec 72 domov a 602 obyvateľov, v roku 1828 mala 90 domov a 680 obyvateľov. Ako početní želiari sa zaoberali poľnohospodárstvom, pálili drevené uhlie.

V roku 1831 sa obec pripojila k roľníckemu povstaniu, jeden povstalec bol popravený. V roku 1913 zhorela polovica obce. Pre pomoc maďarskej ČA (Červenej armáde) boli zastrelení traja bratia Fleischerovci a traja bratia Lefkovičovci. Obyvatelia sa za I. Československej republiky zaoberali poľnohospodárstvom a chovom dobytka, niektorí sezónnou prácou v lesoch. V osade Dolina bola píla. JRD (Jednotné roľnícke družstvo) bolo založené v roku 1960. Časť obyvateľstva pracovala v priemyselných podnikoch v Krompachoch, v Prešove a v baniach v Slovinkách.

Geografická poloha

Kataster obce Viťaz leží na rozhraní juhozápadného okraja Šarišskej vrchoviny a rozhraní dolín povodia Hornádu a Svinky. Samotná obec leží na pravom brehu Viťazského potoka uprostred jeho údolia. Nadmorská výška stredu obce je 470 metrov a jeho okolia od 440 do 1130 m. Zo severozápadu na juh ho pretínajú potoky Pohlodov a Dolinský potok - dnešný názov Viťazského potoka, okolo ktorých vznikali aj prvé usadlosti. Najvyššími vrcholmi sú Sľubica (1129,4 m), Brezová (1041,8 m), Zadný Moravec (958,9 m), Kamenčie (884,9 m), Bradlo (715,5 m) a Dubie (650,4 m).

Katastrálne územie obce leží na hranici dvoch samosprávnych krajov, hraničí s katastrami obcí Ovčie, Chminianske Jakubovany, Široké, Dúbrava, ktoré patria do Prešovského kraja a z obcami Vojkovce, Hrišovce, Richnava a Kluknava, ktoré územne patria do Košického kraja. Samotná obec Viťaz administratívne patrí do okresu Prešov. Z hľadiska miestneho významu je Viťaz najviac napojený na obec Široké, od ktorej je vzdialený 3,5 km. Od krajského a okresného centra, mesta Prešova, je obec vzdialená 32 km.

Obr. 1 Obec Viťaz – susediace obce

Zdroj: vlastné spracovanie

3.2. Obyvateľstvo

Počtom 2 056 obyvateľov (k 31. 12. 2014) patrí obec Vítaz medzi väčšie obce okresu Prešov. Z celkového počtu obyvateľov tvorí 50,5 % žien. Z hľadiska demografického vývoja v sledovanom období obec kopírovala charakter vidieckeho osídlenia v podmienkach prešovského regiónu, s obvyklými demografickými a ekonomickými podmienkami (vysoký podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku, prevyšujúci počet obyvateľov v poproduktívnom veku). Počet obyvateľov obce sa každoročne zvyšuje.

Tab. 1 Základné demografické ukazovatele za obec Vítaz (počet osôb podľa rokov)

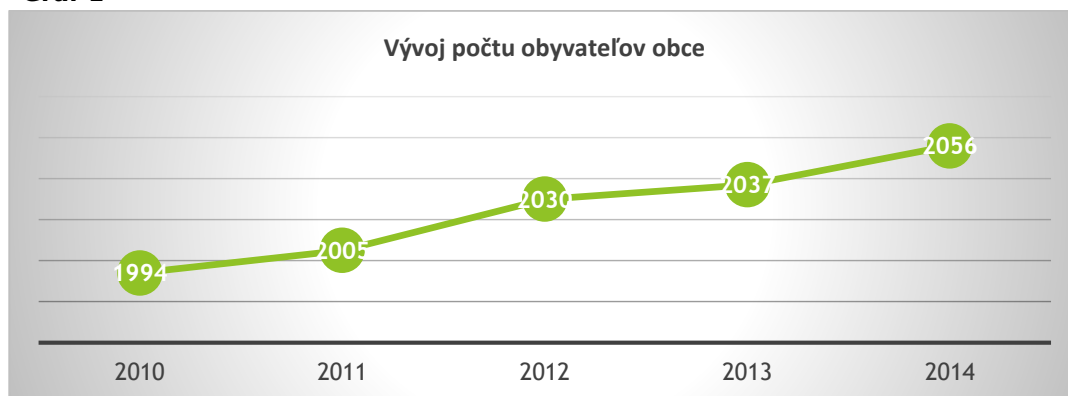
	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	1 994	2 005	2 030	2 037	2 056
z toho: počet žien	1 002	1 014	1 024	1 028	1 038
Narodení	26	15	43	29	27
Zomretí	20	16	16	18	15
Prirodzený prírastok	6	-1	27	11	12
Priťahovaní	11	20	15	18	27
Vysťahovaní	20	18	17	22	20
Migračné saldo	-9	2	-2	-4	7
Celkový prírastok	-3	1	25	7	19
Predproduktívny vek 0 – 14 (spolu)	424	426	418	419	417
Produktívny vek 15 – 64 (spolu)	1 350	1 358	1 384	1 382	1 387
Poproduktívny vek 65 a viac (spolu)	220	221	228	236	252

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoj počtu obyvateľov v porovnaní s rokom 2001 zaznamenáva nepretržitý rast, podobne ako na celoslovenskej úrovni dochádza ale k postupnému spomaľovaniu demografického vývoja,

čo súvisí najmä so zmenami reprodukčných pomerov a so starnutím populácie, aj keď demografická štruktúra obyvateľstva v obci je zatiaľ priaznivá.

Graf 1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Hustota osídlenia, 106,5 obyvateľov na km², presahuje priemernú hustotu zaľudnenia v Prešovskom kraji.

Zloženie obyvateľov

Národnosť sa v Slovenskej republike zisťuje pri sčítaniach obyvateľov. Obyvatelia uvádzajú národnosť podľa vlastného presvedčenia. Demografická štatistika aktualizuje tieto dáta na základe bilancovania pohybu obyvateľstva podľa štatistických hlásení o narodení, úmrtí a sťahovaní.

Na základe výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 je možné považovať obec Vítaz za národnostne homogénnu. Z celkového počtu obyvateľov tvorilo 96,7 % obyvateľstvo slovenskej národnosti.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Vítaz (podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011) je nasledovná: podiel osôb so základným vzdelaním je 15,3 %, najvyšší podiel tvoria obyvatelia so stredným a učňovským vzdelaním bez maturity (spolu 32,1 %). Od roku 2001 však došlo k zvýšeniu vzdelanosti obyvateľov, keď sa zvýšil podiel obyvateľov s úplným stredoškolským vzdelaním s maturitou – dosiahol takmer 20,0 % a podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov bol 7,8 %. Napriek tomu obyvatelia bez vzdelania tvorili 21,4 %. Nižšia vzdelanosť obyvateľov vedie väčšinou k nárastu nezamestnanosti, rastu podielu osôb závislých na sociálnych dávkach a k ďalším sociálne patologickým javom (závislosti, kriminalita a pod.).

Pokiaľ ide o štruktúru obyvateľstva podľa náboženského vyznania, na základe údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 sa 96,9 % zo všetkých obyvateľov obce hlási k rímskokatolíckej cirkvi.

3.3 Bývanie

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 sa v obci nachádzajú najmä nízko-podlažné rodinné domy, výnimkou však nie sú ani viacpodlažné rodinné domy. Celkový počet obydľí v obci je 485, z toho trvalo obývaných bytov v rodinných domoch je 450. Obydľí s nezistenou obývanosťou je v obci 34.

Tab. 2 Bytový a domový fond v obci

2011	
Počet obývaných bytov v rodinných domoch	450
Počet bytov podľa celkovej podlahovej plochy bytu	
< 40 m ²	3
40 m ² - 80 m ²	50
81 m ² – 120 m ²	271
120 m ² +	126
Počet bytov podľa zásobovania vodou (vodovod)	
v byte zo spoločného zdroja	92
v byte z vlastného zdroja	317
mimo bytu	1
bez vodovodu	6

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Z pohľadu budúceho vývoja, je vývoj počtu obyvateľov ovplyvnený nielen reprodukciou obyvateľstva, ale i možnosťami a rozsahom bytovej výstavby. Z tohto pohľadu je potrebné venovať v budúcnosti pozornosť dostupnosti pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu a tiež dostupnosti občianskej vybavenosti (i vzhľadom na to, že ide o jednu z väčších obcí okresu Prešov).

3.4 Trh práce

V obci je vytvorených približne 186 pracovných miest, čo je v pomere k počtu obyvateľov 9,04 výsledok. Celkove v obci pôsobí 30 podnikateľských subjektov. Obyvatelia obce sú zamestnaní najmä v miestnych firmách alebo za prácou odchádzajú do firiem sídlacích v blízkom, či vzdialenejšom okolí (OBEC VÍŤAZ, ANDRÉ TOPIC, PD ŠIROKÉ, PETER ULIČNÝ, PILVIT - PAVOL ADAMKOVIČ, PAVOL MAGDA, JÁN STAŠÍK, JOZEF BEDNÁR, COOP JEDNOTA, BELHOLZ M. ŠARIŠ, SES KROMPACHY, NsP KROMPACHY, KOVOHUTY KROMPACHY). Údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v roku 2011, uvedené v nasledujúcej tabuľke, dávajú prehľad o miestach odchádzky obyvateľov obce za prácou, či vzdelaním.

Tab. 3 Počet obyvateľov odchádzajúcich z obce do zamestnania a škôl

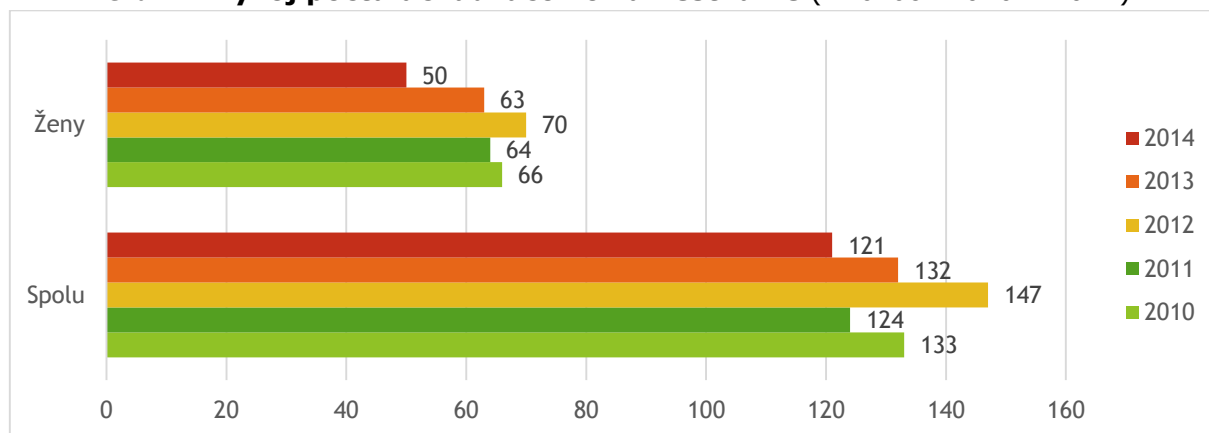
Obec dochádzky	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo odchádzajúce do zamestnania	Žiaci a študenti	Spolu
Malý Šariš	17	0	17
Prešov	124	106	230
Široké	42	84	126
ostatné obce v okrese	35	0	35
Bratislava	16	15	31
Košice	21	21	42
Krompachy	88	42	130
odchádzajúci do zahraničia	72	11	83
Úhrn odchádzajúcich za obec	448	288	736

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2011

Nezamestnanosť

Vývoj počtu nezamestnaných v obci od roku 2010 dokumentuje nasledujúci graf. Celkový počet uchádzačov o zamestnanie má od roku 2012 (kedy bolo spolu 147 uchádzačov o zamestnanie, z toho 70 žien) klesajúci trend. V záujme udržania tohto trendu je potrebné vytvárať v obci vhodné a motivujúce podmienky pre existujúcich i nových potenciálnych zamestnávateľov a samozamestnávateľov (živnostníkov). Ku koncu roka 2014 bolo v obci spolu 1 387 obyvateľov v produktívnom veku (vo veku 15-64 rokov).

Graf 2: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie (v rokoch 2010 – 2014)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Pre porovnanie uvádzame počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Prešov, do ktorého obec Vítaz administratívne patrí. Počet uchádzačov o zamestnanie ku koncu roka 2014 spolu bol 2 526, z toho bolo 906 žien. Podiel uchádzačov o zamestnanie evidovaných v obci Vítaz predstavoval 4,8 % z počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese Prešov.

3.5 Podnikateľské prostredie

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Sú to predovšetkým podnikatelia a miestna samospráva. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce je prevažne sprostredkovaný cez vytváranie podmienok na lokalizáciu firiem. Obec môže ponúknuť pozemky pre výstavbu, zabezpečiť infraštruktúru, odpadové hospodárstvo. Nakoniec môže s vlastným majetkom i podnikáť a tak vytvárať dodatočné zdroje do rozpočtu.

Pre obyvateľov a návštevníkov obce Vítaz je k dispozícii 8 **prevádzok obchodu** so zmiešaným tovarom z toho päť obchodov v rodinných domoch, obchody s rôznym sortimentom potraviny, mäso, ovocie-zelenina, drogéria, kozmetika, obuv, odevy, hračky

Výroba a remeselnícke živnosti

Priemyselná základňa nemá v obci Vítaz tradíciu ani hlboké korene. V obci nie sú a ani v minulosti neboli priemyselné podniky. Obyvatelia, vzdelaní v technických profesiách dochádzali za prácou v priemysle do okolitých väčších miest. Dominantné postavenie majú drobné podnikateľské subjekty, ktoré v súčasnej dobe podnikajú v rôznych oblastiach.

V obci sa nachádzajú firmy poskytujúce reštauračné a ubytovacie služby. **Nevýrobné služby:** v obci sa nachádza krajčírstvo, kaderníctvo, kozmetika. Pohrebné služby v obci sú zabezpečované na jednom cintoríne s výmerou cca 1 000 m² a na rozšírenom cintoríne o rozlohe cca 2 000 m². V obci sa nachádza aj starý židovský cintorín. Obec nemá vybudovaný dom nádeje-smútku má katafalk na uloženie zosnulého do pohrebu

Sú tam tiež zastúpené **výrobné a opravárenské služby:** v obci sa nachádza výrobná prevádzka ANDRE TOPIC, s. r. o., autoservis, predajňa stavebného materiálu a prevádzka revízia a servis – plyn, voda. V obci sa nachádza stavebná firma ULIP a firma Kadlubek. Pri hospodárskom dvore je areál liehovaru, v časti Dolina sa nachádza píla – PILVIT a stolárstvo, NÁKLADNÁ DOPRAVA – JÁN STAŠÍK, JOZEF BEDNÁR.

Tab. 3 Prehľad firiem pôsobiacich na území obce Vítaz

Názov	zameranie
ES PROJEKT, s. r. o., Stanislav Štofaňák	projektovanie stavieb, energetické certifikáty budov
KAMENÁRSTVO, Peter Michalov	kamenárstvo
Armstrong´s Restaurant & Cafe	reštauračné a ubytovacie služby
Pizzeria – espresso u Robotníka	reštauračné služby
VERONKA	výrobky z pareného cesta
Oprava a servis plynových spotrebičov, Pavol Gatt	oprava a servis plynových spotrebičov
WELLBEING	bowling, rodinné posedenia, semináre
Aranžérske služby, Albín Adamkovič	aranžérske služby
Poštové a bankové služby	poštové a bankové služby
Kozmetika, Daniela Blizmanová	kozmetika
Cukrárenská výroba KITY	cukrárenská výroba
Projektové práce, ING. Martin Magda - EJPROM	projektové práce
Inštalačné práce, Martin Kovaľ	inštalačné práce – plyn voda, kúrenie
Kaderníctvo, Denisa Baluchová KADERNÍCKÉ, KOZMETICKÉ SLUŽBY - Mária Tkáčová Kaderníctvo – Mária Grivalská	Kaderníctvo
Obec Vítaz	donáška obedov pre dôchodcov
Revízne práce elektrotechnických zariadení, Pavol Gonda	revízne práce elektrotechnických zariadení
Pilvit	píla – spracovanie dreva
František Uličný	Stavebná činnosť
GASTROCHLAD, Cyril Baloga	servis elektrospotrebičov
Vlasový salón, Jana Salanciová	kaderníctvo
Veterinárne služby, MVDr. Ján Uličný	veterinárne služby
Blažej Ondria - AUTODIDAKT	AUTOSERVIS
Vladimír Čech - AUTOČECH	AUTOSERVIS A PREDAJ HOTOVÝCH SÚČIATOK A OLEJOV
Ján Stašík	Nákladná doprava – Zemné práce
Jozef Bednár	Nákladná Doprava
Anton Čech	Stolárske práce
Pavol Skoloda - DREVOSKLO	Stolárske práce
Pavol Magda - STAVMAG	Stavebná činnosť

Zdroj: Obecný úrad Vítaz, www.obecvitaz.sk

Pol'nohospodárska výroba

Vývoj pôd z genetického hľadiska a druhovej stránky je výrazne ovplyvňovaný všetkými prvkami fyzicko-geografického prostredia (substrátom, reliéfom, klímou, vodou, rastlinstvom a živočíšstvom) a sprevádzaný zložitými chemickými, fyzikálnymi a biologickými procesmi, ale

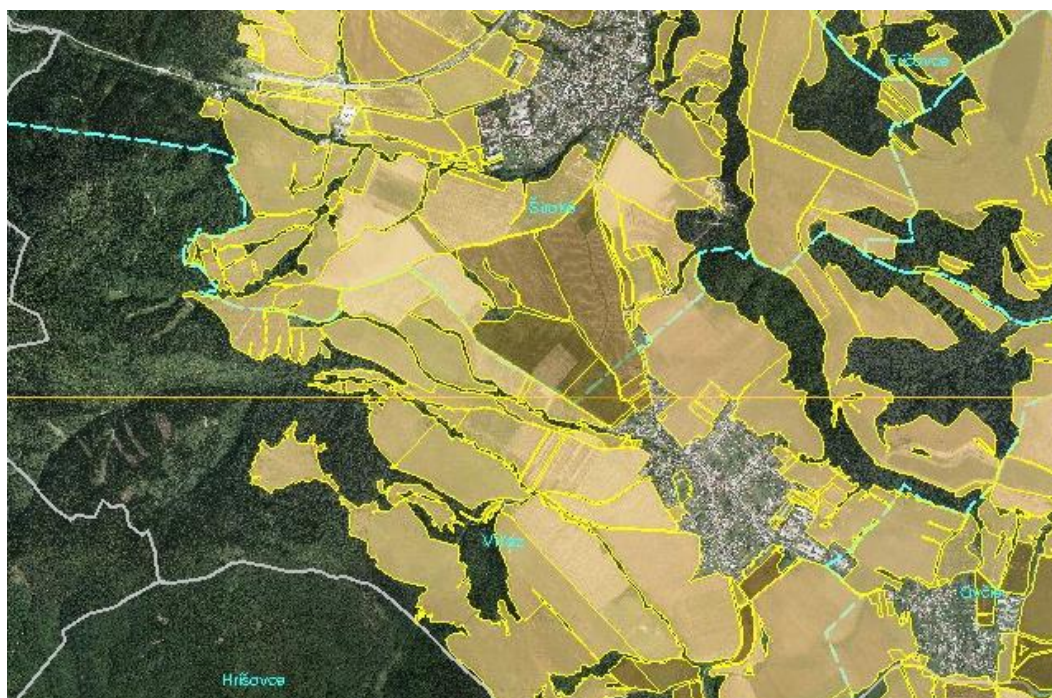
aj antropogénnymi zásahmi do pôdy. Všetky tieto činitele sú v krajinnom priestore veľmi premenlivé, a preto je aj charakter pôdy premenlivý a často už na krátkych vzdialenostiach prechádza jeden pôdny typ do druhého a menia sa aj pôdne druhy.

Podľa účelovej kategorizácie poľnohospodárskych pôd zohľadňujúcej záujmy spoločnosti i agrárneho sektoru môžeme poľnohospodárske pôdy členiť na:

Primárna poľnohospodárska pôda – pôda, ktorú je zo strategického účelu potrebné ponechať pre priame poľnohospodárske využitie (potravinová bezpečnosť) t. j. pre takú úroveň pestovania rastlín a chov zvierat, ktorá neohrozí potravinovú dostatočnosť obyvateľstva.

Sekundárna poľnohospodárska pôda – pôda, ktorú je za predpokladu záujmu spoločnosti možné dočasne použiť na iné ako potravinové účely, pričom takýmto využívaním nedôjde k jej znehodnoteniu.

Obr. 2 Obec Vítáz – primárny a sekundárny pôdny fond

■ primárny pôdny fond; ■ sekundárny pôdny fond

Zdroj: www.podnemapy.sk, Info Servis VÚPOP - Multifunkčné využívanie poľnohospodárskych pôd

Ostatná poľnohospodárska pôda - pôda, ktorá by mala byť prednostne využívaná na alternatívne poľnohospodárske využitie, na pestovanie energetických plodín a rôzne nebiologické účely. Keďže ide o pestovanie na tejto pôde o špecifické plodiny, má toto využitie zvláštny režim, ktorý je určený priamo zákonom č. 220/2004 Z. z. (§ 18) o ochrane využívania poľnohospodárskej pôdy.

Obr. 3 Obec Vítáz – ostatný pôdny fond

Zdroj: www.podnemapy.sk , Info Servis VÚPOP - Multifunkčné využívanie poľnohospodárskych pôd

Možnosti využitia poľnohospodárskych pôd v katastrálnom území obce Vítaz na pestovanie energetických plodín vyplývajú z vlastností a vhodnosti stanovišť. Vzhľadom na dostatok pôd tejto kategórie je možné uvažovať s pomerne značnou časťou pôd na využitie pre takéto účely. Cieľom pestovania energetických plodín je produkcia biomasy pre priamo spaľovanie, splyňovanie, anaeróbnú digestiu, výrobu kvapalných bio palív a ďalšie metódy energetického a prípadne aj priemyselného využitia.

Obr. 4 Obec Vítaz - pôdy vhodné pre rýchlorastúce dreviny (vyznačené žltou farbou)

Zdroj: www.podnemapy.sk , Info Servis VÚPOP - Multifunkčné využívanie poľnohospodárskych pôd

Najväčším poľnohospodárskym podnikateľským subjektom v katastri obce je poľnohospodárske družstvo „Branisko“ so sídlom v Širokom. Poľnohospodárske družstvo Branisko v Širokom je zo stránky poľnohospodársko-výrobnej zatriedené do výrobného typu zemiakového, so subtypom ovseným. Okrajové oblasti územia sú zaraďované do výrobného typu horského, so subtypom na plytkých pôdach. Hospodársky dvor v obci Vítaz je umiestnený na jej juhovýchodnom okraji. V areáli sú situované objekty rastlinnej a živočíšnej výroby, strojového a technického vybavenia.

Polnohospodárske družstvo Branisko má v súčasnosti 2552 ha poľnohospodárskej pôdy, z ktorej 1733 ha predstavuje orná pôda. Pestované plodiny sú: pšenica, jačmeň jarný, kukurica na siláž, repka olejná jarná, horčica biela, zemiaky, viacročné krmoviny, trávny na ornej pôde.

Živočíšna výroba sa zameriava hlavne na chov hovädzieho dobytku, ošípaných.

Lesné hospodárstvo

Hlavným cieľom lesného hospodárstva je plánovité a trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov. Lesné porasty majú vysokú ekologickú hodnotu a sú významným krajinným prvkom. V zastúpení lesných typov v tomto území sú lesy štandardného zmiešaného charakteru s prevahou listnatých spoločenstiev, zastúpených drevinami rodu buk, dub a hrab. Miestami sú ihličnaté porasty jedle, málo smreka, najmä na vrcholových strmších svahoch vrchov. Dominantný podiel na výmere lesných porastov majú hospodárske lesy, s hlavným poslaním produkcie kvalitnej drevnej hmoty, so súčasným zabezpečovaním ostatných funkcií lesov. Lesy ochranné a osobitného určenia sa nachádzajú na strmých svahoch, kde plnia proti zosuvnú a protieróznú funkciu. Hospodárenie na lesnom pôdnom fonde sa uskutočňuje podľa lesného hospodárskeho plánu. Lesné pozemky sú vo vlastníctve súkromných vlastníkov, ktorí ich prenajímajú Lesom SR, urbárskym spoločnostiam, lesným spoločenstvám, pozemkovým spoločenstvám a poľovníckym združeniam. V obci spravuje lesné pozemky a TTP – Lesné Pozemkové Spoločenstvo Vítaz

Drevná hmota je spracovávaná na píle PILVIT Vítaz. Nie je rozvinutý spôsob využívania lesného fondu ako biomasy v rámci obnoviteľných zdrojov energie.

V lesoch prevláda vysoká zver (jelenia a srnčia) a diviacia zver. V katastri obce je rozšírené poľovníctvo. Pôsobí tam poľovnícke združenie BREZOVÁ.

3.6 Sociálna infraštruktúra

15

Školstvo

Na území obce sa nachádza trojtriedna materská škola a základná škola. Základná škola vo Vítazi je neplno organizovaná škola s 1. stupňom, to znamená 1. až 4. ročník. Žiaci vyšších ročníkov dochádzajú do základnej školy v obci Široké. Stravovanie detí je zabezpečené v školskej jedálni. Väčšina žiakov pochádza z obce Vítaz a z neďalekej časti obce - Osady Dolina. Ide o početnú časť rómskych žiakov väčšinou z málo podnetného a sociálne znevýhodneného prostredia. V školskom roku 2014/2015 školu navštevovalo spolu 97 žiakov, z toho 88 navštevovali 4 bežné triedy a 26 žiakov navštevovalo 3 špeciálne triedy. Nultý ročník navštevovalo 7 žiakov. Maximálna kapacita žiakov je 150. Plánovaný počet žiakov v školskom roku 2014/2015 bol 103.

Budova školy je situovaná v centre obce, blízko hlavnej križovatky. Pred školou sa nachádza upravený trávnik, za budovou školy je rozľahlá trávnatá plocha a záhrada. Školský dvor využívajú žiaci najmä na pohybové aktivity v rámci vyučovania alebo na voľno-časové činnosti. Budova školy je dvojpodlažná. Celá budova školy je kompletne zrekonštruovaná. V uplynulom školskom roku prebiehala úprava exteriéru školy. Na škole sú všetky triedy vybavené novými lavicami so stoličkami, aj novým nábytkom. Školský klub detí nemá vlastnú miestnosť, činnosť prebieha vo vyčlenenej učebni.

Sociálna starostlivosť

V súčasnosti zabezpečuje sociálne služby aj pre obyvateľov obce Víťaz Denný stacionár, HEDÓNIA, nezisková organizácia, so sídlom v susednej obci Široké, ktorá vznikla v roku 2014. Je to zariadenie ambulantného typu poskytujúce sociálne služby klientom, ktorí potrebujú pomoc tretej osoby. V samotnej obci Víťaz nie je žiaden funkčný objekt sociálnej starostlivosti. Obec má zriadený klub dôchodcov a v rámci poskytovania sociálnych služieb svojim obyvateľom zabezpečuje príspevok na stravovanie dôchodcom, roznášku obedov dôchodcom a terénnu sociálnu službu.

Výhľadové demografické trendy Slovenska hovoria o všeobecnom starnutí populácie, čo sa prejaví zvýšeným dopytom po sociálnych službách. Obec preto plánuje vybudovať vlastné zariadenie sociálnych služieb, ktoré bude kombinovať pobytovú a ambulantnú službu, a tiež plánuje postupne rozšíriť ponuku terénnych sociálnych služieb.

Zdravotníctvo

Základná zdravotná starostlivosť pre obyvateľov obce je dostupná v Zdravotnom stredisku v susednej obci Široké. Pôsobí tu ambulancia všeobecného lekára pre dospelých, všeobecný lekár pre deti a dorast, stomatologická ambulancia, gynekologická ambulancia a lekáreň. Za odbornou zdravotnou starostlivosťou a pohotovostnou službou dochádzajú občania najmä do centra okresu i kraja – mesta Prešova.

3.7 Dopravná infraštruktúra

Obec Víťaz je dopravne napojená prostredníctvom ciest III/18186 zo smeru Široké a zo smeru Kluknava sa napája na cestu II/547. V obci začína cesta III/18190 na Ovčie – Hrabkov. Tieto cesty tvoria kostru základnej cestnej siete obce. Na tieto cesty sa pripájajú miestne obslužné komunikácie, ktoré nie sú charakteristicky usporiadané. Samotné miestne komunikácie sú zaradené do funkčnej triedy C2 a C3 kategórie MO 5/30 v šírkach do 5 m a sprístupňujú všetky časti obce so zástavbou rodinných domov a občianskou vybavenosťou. Obec nemá vybudované špeciálne parkovacie plochy a garážovanie vozidiel je riešené individuálne na súkromných pozemkoch.

Verejná hromadná doprava do obce je zabezpečená spojmi SAD, a. s. Prešov. Zástavky autobusov sa nachádzajú na začiatku obce z oboch smerov a v strede obce v blízkosti miestneho úradu. Železničnú dopravu obec nemá, najbližšia železničná zastávka je v obci Kluknava na trati Košice – Margecany - Spišská Nová Ves.

3.8 Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou

V súčasnosti sú obyvatelia obce Víťaz zásobovaní vodou z lokálnych studní a čiastočne vybudovaným verejným vodovodom na základe spracovaného projektu. Obecný vodovod Víťaz s právoplatným stavebným povolením. Vodovod bude zásobovaný z vodojemu 150 m³ (s dobudovaním o ďalší objekt s kapacitou 100 m³) západne od sídla vo vzdialenosti 2,3 km v lokalite Vojkovská. Vodnými zdrojmi sú pramene, ktoré sa nachádzajú v k. ú. Obce Víťaz na hranici s k. ú. obce Hrišovce. Ide o štyri pramene, ktoré sú situované v lesoch, resp. na pasienku so spoločnou výdatnosťou 2,55 l/s. Z realizácie vodovodu sú čiastočne zachytené pramene s napojením na vodojem s prírodným potrubím po obec a čiastočným rozvodom po obci (dve ulice).

Časť Dolina je zásobovaná z vlastných studní. Rómska osada je napojená na vlastnú studňu s pásmom hygienickej ochrany.

Poľnohospodárske družstvo má odber vody zabezpečený z dvoch zdrojov:

- prameň nad hospodárskym dvorom Ovčie;
- dve vŕtané studne s hĺbkou 24 m pod hospodárskym dvorom Víťaz o výdatnosti 0,47 l/s a 0,61 l/s.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovaný kanalizačný systém, zrealizovaný je iba úsek v dĺžke cca 200 m, ktorý je nevyužívaný. Odpadové vody sú likvidované individuálne a to vypúšťaním do domových žump, ktoré sú vo väčšine prípadov z technického hľadiska nevyhovujúce a ohrozujú povrchové a podzemné zdroje vody. Vývoz odpadových vôd zo septikov a žump je v obci zabezpečovaný fekálnym vývozom, ktoré realizujú podľa plánu vývozu fekálny vozy poľnohospodárskeho družstva. Samotné Poľnohospodárske družstvo disponuje piatimi žumpami, ktoré sú taktiež vyprázdňované podľa plánu vývozu.

Vodné toky

Obcou preteká upravený a regulovaný Dolinský potok, ktorý svojou prietochnosťou obec neohrozuje. Najväčšie prietoky cez územie obce sú zaznamenávané na jar, najmenšie koncom leta a začiatkom jesene. Prietokové pomery v potoku sú vyhovujúce a preto je vhodný aj ako recipient pre vypúšťanie odpadových vôd – splaškov. Uvedený potok preteká aj rómskou osadou.

Zásobovanie elektrickou energiou

Dodávka elektrickej energie je zabezpečená vzdušnými 22 kV prípojkami z existujúceho kmeňového 22 kV vzdušného vedenia č. 203. VN linka je napájaná z Elektrickej stanice (ES) 110/22 kV Prešov s prepojením na rozvodňu ES Krompachy. Na uvedenú linku je prostredníctvom vonkajších 22 kV prípojok pripojených päť 22/0,4 kV transformovní, ktoré zásobujú súčasnú bytovú, priemyselnú a poľnohospodársku zástavbu. Tri transformátorové stanice sú prevádzkované energetickým podnikom Východoslovenkou distribučnou spoločnosťou (VSD) a. s. . Ostatné dve transformátorové stanice sú v správe podnikateľských subjektov.

Samotný rozvod elektrickej energie v obci je zrealizovaný nízkonapäťovým (NN 0,4 kV) vzdušným rozvodom na betónových a drevených stožiaroch. Pre zabezpečenie kvality a spoľahlivosti elektrickej energie je NN sieť zokruhovaná s výbežkami pre vzdialenejšie lokality obce.

Verejné osvetlenie je zabezpečené výbojkovými svietidlami, ktoré sú upevnené na stĺpoch sekundárneho vedenia (NN), ako aj na sadových osvetľovacích stĺpoch s káblovým rozvodom. Verejné osvetlenie má ovládací systém s automatickým časovým spínaním.

Zásobovanie plynom

Zásobovanie obce plynom je zabezpečené z existujúceho vysokotlakového plynovodu DN 300, PN 40 MPa Košice – Drienovská Nová Ves – Štrba VTL prípojkou DN 100, PN 4 MPa prostredníctvom regulačnej stanice RS 1200 VTL/STL, ktorá je umiestnená v areáli poľnohospodárskeho družstva. Rozvod plynu po obci je prevedený ako STL plynovod z domovými regulátormi STL/NTL. Prenosová kapacita VTL prípojky, ako aj STL rozvodov vyhovuje i pre ďalšie rozvojové obdobie.

Telekomunikácie

Obec spadá do primárnej oblasti Prešov, ktorá je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telekom, a. s.. Telefónny rozvod v obci je zrealizovaný podzemným a nadzemným vedením. Pokrytie televíznym signálom ako aj signálom mobilných operátorov je obmedzené.

3.9 Kultúra

V obci slúži pre organizovanie kultúrnych podujatí viacúčelový sál v budove MŠ. Nachádza sa tu Remeselný dom, súčasťou ktorého je aj obecná knižnica, kaderníctvo kozmetika. Sú tu dva kostoly, Rímsko-katolícky kostol sv. Ondreja, je to národná kultúrna pamiatka a kostol sv. Jozefa Robotníka. V časti obce – Dolina sa nachádza Kaplnka narodenia Panny Márie. Obec má ešte sálu v budove Jednoty – Skúšky FS Pridaň a sálu pri PD, ktoré treba rekonštruovať.

V ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ÚZPF) sú evidované tieto národné kultúrne pamiatky nachádzajúce sa na území obce:

- Rímskokatolícky kostol sv. Ondreja apoštola s areálom – č. ÚZPF 11480/1-3 – ranogotický kostol, postavený v prvej polovici 14. storočia, s barokovou prestavbou v 70-tych rokoch 18. storočia. Pozdĺžna jednolodňová stavba s polygonálnym presbytériom a vstavanou vežou na západnom priečelí lode, parcelné č. 162/1, 162/2.
Národnú kultúrnu pamiatku tvoria tri pamiatkové objekty: Kostol (11480/1), Múr ohradový (11480/2), Cintorín prikostolný (11480/3);
- Kostol zaniknutý – č. ÚZPF 2059/0 – archeologická lokalita – zaniknutá obec s kostolom, nachádza sa juhozápadne od intravilánu obce Víťaz na pravom brehu potoka Pohlodov, parcelné č. 1112.

V juhozápadnej časti obce sa nachádza rekreačná lokalita Slaná voda s minerálnym prameňom. V tejto lokalite sa nachádzajú športové plochy pre loptové hry, detské ihrisko, piknikové zariadenie a kryté pódium pre amfiteáter. Organizujú sa tu pravidelne rôzne kultúrne podujatia, najvýznamnejším z nich je Víťazský festival.

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti zaraďujú obec medzi rekreačne atraktívne oblasti cestovného ruchu vo vzťahu k širšiemu okoliu. Z prírodných daností vychádzajú tieto predpoklady pre rekreačnú a športovú činnosti a formy rekreácie pre obyvateľov a návštevníkov obce:

- pre prechádzky a pešiu turistiku,
- pre zimné športy (vzhľadom na terénne a klimatické podmienky),
- pre cykloturistiku,
- pre špecifické činnosti (napr. poľovníctvo, rybolov).

3.10 Životné prostredie

Kataster obce sa rozkladá v prevažnej miere v Šarišskej vrchovine a na západe zasahuje do horského masívu Branisko. Samotná obec leží v Širockej brázde, v kotlinovej polohe a zo západnej časti je obklopená zalesnenými vyvýšeninami. Na východe sa nachádza pahorkatina Dubie a pramenná oblasť Jakubovianky. Rozhranie medzi horským masívom Branisko a pohorím Čierna hora tvorí prielom Dolinského potoka, ktoré čiastočne zasahuje do katastrálneho územia obce. Klíma je mierne vlhká a mierne chladná a vo vyšších polohách až chladná.

Kvalitu životného prostredia je možné charakterizovať ako uspokojivú, a to hlavne zložky životného prostredia – ovzdušie, a to z dôvodu, že objekty obce sú plynofikované. Negatívnym javom v súčasnosti je skutočnosť, že obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd.

Na základe štruktúry jednotlivých kultúr poľnohospodárskeho pôdneho fondu je koeficient ekologickej stability katastrálneho územia obce veľmi vysoký.

Tab. 5 Výmera územia obce, využitie pôdy

Skutočnosť 2014 v m ²	
Celková výmera územia	19 314 914
Poľnohospodárska pôda spolu	10 845 522
z toho:	
orná pôda	4 724 705
trvalý trávnatý porast	5 830 619
záhrady	266 067
Nepoľnohospodárska pôda spolu	5 830 619
Lesné pozemky	7 231 848
Vodné plochy	384 211
Zastavané plochy a nádvoria	663 853

Zdroj: Štatistický úrad SR

3.11 Základné ekonomické ukazovatele obce

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce na roky 2016 – 2018. Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2016 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 27.11.2015 uznesením č.144/2015.

Tab. 4 Rozpočet obce – prehľad príjmov a výdavkov

Príjmy v tis. Eur	Očakávaná skutočnosť 2015	Rozpočet 2016	Rozpočet 2017	Rozpočet 2018
Bežný rozpočet	776,9	786,8	812,5	843,7
Kapitálové príjmy	20,0	0,0	0,0	0,0
Finančné príjmy	60,2	59,5	0,0	0,0
Príjmy spolu	857,1	846,3	812,5	843,7
Výdavky v tis. Eur				
Bežný rozpočet	722,7	740,2	768,8	798,9
Kapitálový rozpočet	74,9	46,6	43,8	44,9
Finančné operácie	0,0	59,5	0,0	0,0
Výdavky spolu	797,6	846,3	812,5	843,7

Zdroj: Obecný úrad Vítáz

Z nižšie uvedených dát vyplýva, že obec dlhodobo hospodári s vyrovnaným alebo prebytkovým rozpočtom a je schopná tvoriť rezervu, a to aj v rokoch, kedy realizovala viacero investičných aktivít v súvislosti s čerpaním dotácií zo štrukturálnych fondov EÚ. Toto vytvára dobré predpoklady pre investičné akcie v obci v najbližších rokoch a tiež intenzívne čerpanie dotácií zo štrukturálnych fondov v období 2014 – 2020.

3.12 SWOT analýza

Analýza SWOT je spôsob náhľadu na zistenia sociálno-ekonomickej analýzy v štyroch rôznych kategóriách: silné stránky, slabé stránky, príležitosti a hrozby. Silné a slabé stránky vychádzajú z vnútorných podmienok obce (vnútorné faktory), príležitosti a hrozby sú externé udalosti a trendy, ktoré predstavujú šance alebo prekážky, ktoré ovplyvňujú miestny rozvoj (vonkajšie faktory). Zo silných stránok a príležitostí vyplývajú faktory rozvoja obce. Zo slabých stránok a ohrození vyplývajú kľúčové zápory obce. Na základe faktorov rozvoja a záporov obce je možné navrhnúť programovú štruktúru stratégie rozvoja.

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Silné stránky

- blízkosť obcí, miest s pracovnými príležitosťami
- existujúci potenciál ľudských zdrojov (vzdelaní a šikovní obyvatelia)
- relatívne veľký počet samostatne zárobkovo činných osôb
- vysoká zamestnanosť majority
- existencia vhodných plôch na pestovanie biomasy
- dobrý stav väčšiny miestnych komunikácií
- čiastočne vybudovaná sieť verejného vodovodu
- plne pokryté územie elektrickou sieťou
- obec plne plynofikovaná
- dobrý stav verejných budov (materská škola a základná škola, kultúrny dom)
- existujúci viacúčelový areál v rekreačno-oddychovej zóne SLANÁ VODA
- existujúca prístupová komunikácia k rómskej osade
- existujúci zdroj pitnej vody v rómskej osade
- platný územný plán obce

Slabé stránky

- vysoká nezamestnanosť marginalizovanej rómskej komunity
- málo pracovných príležitostí v poľnohospodárskom odvetví
- chýbajúce cyklochodníky
- málo využívaný potenciál pre cestovný ruch
- chýbajúci viac sortimentný obchod – „minimarket“
- chýbajúce chodníky pre chodcov okolo hlavnej cesty vedúcej cez obec
- nevybudované miestne komunikácie k novo vybudovanej individuálnej bytovej výstavbe
- zlý stav miestnych komunikácií na okrajoch obce – Dluhé
- chýbajúca komplexná regulácia miestneho potoka
- neupravené priekopy – časť od Širokého po cintorín
- slabé signály sietí mobilných operátorov, slabý televízny signál
- vysoká energetická náročnosť verejných budov
- chýbajúce majetkovo právne vysporiadanie cintorína
- chýbajúce majetkovo právne vysporiadanie športoviska
- neoplotený areál „Remeselného domu“ – oprava oplatenia
- neexistujúci kamerový systém na zabezpečenie ochrany verejného poriadku

Príležitosti

- možný príchod investora vytvárajúceho pracovné miesta
- existujúca legislatíva umožňujúca rozvoj lokálneho podnikania a zamestnanosti
- potenciál pre rozvoj bio energetiky
- podpora investícií z externých zdrojov – štrukturálne fondy EÚ, štátny rozpočet
- finančne dostupné inovácie v oblasti technickej infraštruktúry
- možnosť využitia existujúcich budov a pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve obce

Ohrozenia

- legislatíva, ktorá sťažuje podnikanie malých a stredných podnikov a samostatne zárobkovo činných osôb
- daňová a odvodová politika zaťažujúca podnikateľský sektor
- nevhodná konkurencia
- komplikácie v súvislosti s uplatňovaním zákona o verejnom obstarávaní
- celková ekonomická situácia v regióne
- zmena klimatických podmienok spolu a s tým spojené dôsledky (prírodné katastrofy, zosuvy, povodne)

SOCIÁLNA OBLASŤ

Silné stránky

- existujúce dobré materiálno-technické podmienky pre vzdelávanie v materskej škole a základnej škole (existujúci školský klub, krúžková činnosť)
- dobré výchovno-vzdelávacie výsledky v základnej škole
- naplnená kapacita materskej školy
- aktívny dobrovoľný hasičský zbor
- finančná podpora z úrovne obce - materiálne zabezpečenie (oprava priestorov, zakúpenie vybavenia, odevov), rekonštrukcia priestorov
- existencia futbalového mužstva
- bohatý komunitný život – tvorivé dielne žien, klub mládeže s fitnescentrom, usporadúvanie rôznych spoločenských podujatí (Fašiangový ples, Deň matiek, Deň detí, Mikuláš, futbalový turnaj a turnaj v stolnom tenise, Mesiac úcty k starším)
- existujúce mediálne prostriedky (Infokanáľ, Web stránka)
- existujúce sociálne služby – terénna opatrovateľská služba, donáška obedov, Denný stacionár Hedónia

Slabé stránky

- malý záujem obyvateľov o stretávanie sa
- neexistujúce vhodné priestory pre klubovú činnosť (klub seniorov, klub mládeže, klubové priestory pre DHZ)
- klesajúci záujem občanov o športovanie
- chýbajú voľnočasové aktivity pre mládež
- nedostatočné sociálne služby pre seniorov (opatrovateľská služba)
- nedostatočná kapacita materskej školy
- chýbajúca plno organizovaná základná škola

- chýbajúci školský autobus za účelom dopravy žiakov dochádzajúcich do základnej školy v Širokom

Príležitosti

- možný príchod investora vytvárajúceho pracovné miesta
- legislatívna i finančná podpora nových foriem sociálnych služieb pre jednotlivé cieľové skupiny
- možnosť získania finančných prostriedkov z rôznych fondov, dotácií, ŠR
- vytváranie partnerstiev so susednými obcami a inými partnermi

Ohrozenia

- legislatívne zmeny – zákon o sociálnych službách
- negatívny vývoj demografickej krivky (starnutie obyvateľov) a odchod mladých z regiónu
- rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Silné stránky

- dobrá starostlivosť obyvateľov obce o súkromné i verejné priestory
- existujúci projekt „Zelená oáza oddychu“
- dobrá geografická poloha – blízkosť miest, mimo hlavných cestných komunikácií
- zavedený systém separovaného zberu (plasty, sklo, kovové obaly)
- 2 týždňová frekvencia vývozu tuhého komunálneho odpadu

22

Slabé stránky

- malé povodie obce
- ohrozenie kvality podzemných a povrchových vôd z jestvujúcich kanalizačných septikov
- nedostatočná kapacita vodných zdrojov
- čierne skládky (pri rómskej osade, na družstve a iné)
- chýbajúci zber stavebného odpadu
- malá kapacita obecného kompostoviska
- neexistujúce zberné miesto na zneškodňovanie biologicky rozložiteľného odpadu
- nedobudovaná vodovodná sieť
- nevybudovaná kanalizačná sieť a čistiareň odpadových vôd

Príležitosti

- možná externá finančná podpora
- možnosť vytvorenia partnerstva za účelom spolupráce s mimovládnyimi organizáciami v oblasti životného prostredia
- spoločné riešenia problémových oblastí na úrovni mikroregiónu (MAS) Skala, Združenia cestovného ruchu ČIERNA HORA, KOMAD - ZDRUŽENIE PO, ZMOS ŠARIŠ
- dôkladne vykonávané kompetencií subjektov verejnej a štátnej správy na úseku životného prostredia
- možný príchod strategického investora pre riešenie niektorej z oblastí ochrany a tvorby životného prostredia

- inovácie v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia

Ohrozenia

- legislatíva zaťažujúca obce
- zmena klimatických podmienok spolu a z toho vyplývajúce dôsledky na životné prostredie

Zhrnutie súčasného stavu

Zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné problémy obce:

- **nevyhovujúci stav technickej infraštruktúry** – je potrebné dobudovať kanalizáciu, obec by zároveň mala pripraviť plán dobudovania miestnych ciest a chodníkov, mostov, prístupov z ciest k domom, parkovacích miest, bezbariérových vstupov, zatrávnených plôch a pod.;
- **nevyhovujúci stav sociálnej infraštruktúry** – je potrebné dobudovať sieť sociálnych služieb v obci vzhľadom na demografický vývoj;
- **nevyhovujúci stav občianskej vybavenosti** – posilniť ponuku obchodov a služieb, v tejto oblasti je v možnostiach obce iba vytvoriť podmienky pre zlepšenie stavu;
- **nedostatok zdrojov na ekologizáciu územia, ochranu životného prostredia a preventívne opatrenia na opakovaný výskyt divokých skládok a porušovanie príslušných predpisov;**

23

Na základe SWOT analýzy (silných stránok a príležitostí) boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce:

- zlepšiť technickú infraštruktúru
- podporovať ďalší rozvoj individuálnej bytovej výstavby
- podporovať rozvoj obchodu a služieb v obci
- zvýšiť príťažlivosť obce pre nových investorov
- využívať informačné technológie a nové komunikačné systémy pre zlepšenie propagácie obce a ponuky produktov cestovného ruchu
- rozvíjať kvalitné sociálne služby
- podporovať kultúrne a športové aktivity v obci
- zvyšovať environmentálne povedomie občanov – informácie o spracovaní bio odpadu, t. j. kompostovanie
- podporovať ekologizáciu územia a ochranu životného prostredia
- využívať prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie na realizáciu investičných a neinvestičných projektov
- využívať spoluprácu na úrovni mikroregiónu, prípadne kraja za účelom zvýšenia propagácie a podpory cestovného ruchu, kultúry a športu – napríklad formou budovania cyklotrás, turistických chodníkov a náučných chodníkov

3.13 Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie z pohľadu obce je formované na troch úrovniach: 1. európska legislatíva a stratégie; 2. štátna legislatíva a opatrenia vlády SR a 3. regionálne stratégie na úrovni vyššieho územného celku.

Na prvej, európskej úrovni, je smerodajná predovšetkým Stratégia „Európa 2020“, ktorou sa riadi filozofia a zameranie zdrojov z európskych štrukturálnych fondov pre obdobie 2014 – 2020. Na základe tejto stratégie totiž musí Európska únia dodržiavať jednotný tematický prístup. Priority a ciele tejto stratégie premietla vláda SR do Partnerskej dohody na roky 2014 – 2020. Stratégia Európa 2020 má tri hlavné ciele:

1. Inteligentný rast (Inovácie, Vzdelávanie a Digitálna spoločnosť)
2. Udržateľný rast (Klíma, Energetika a Mobilita, Konkurencieschopnosť)
3. Inkluzívny rast (Zamestnanie a zručnosti, Boj proti chudobe)

Kľúčovými cieľovými hodnotami stratégie sú:

- Zamestnanosť: zvýšiť zamestnanosť obyvateľov vo veku 20-64 rokov, vrátane väčšieho zapojenia žien, starších a lepšieho začlenenia migrantov;
- Výskum a vývoj: zvýšiť investície do výskumu a vývoja a inovácií podnikov;
- Zmena klímy a energetická udržateľnosť: znížiť emisie skleníkových plynov o 20% v porovnaní s úrovňou z roku 1990, zvýšiť podiel OZE o 20% na konečnej spotrebe energie a zvýšiť energetickú účinnosť o 20%;
- Vzdelávanie: znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky a zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30-34 rokov s vysokoškolským vzdelaním na 40%;
- Boj proti chudobe: znížiť podiel ľudí žijúcich pod hranicou chudoby 25%;

Na druhej, štátnej úrovni je okrem platnej legislatívy (napr. v oblasti regionálneho rozvoja, zákon o obecnom zriadení a pod.) určujúca Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Tá obsahuje okrem iného aj stratégiu pre Prešovský samosprávny kraj. Z hľadiska analýzy vonkajšieho prostredia obce a tiež pre účely prevencie rizík rozvoja obce je potrebné zohľadniť disparity a faktory rozvoja kraja uvedené v tejto stratégii.

Z regionálnych stratégií je potrebné vychádzať z priorít, cieľov a opatrení definovaných v strategickej časti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja (v súčasnosti sa spracováva nový dokument), a to aj z hľadiska očakávaných regionálnych integrovaných územných stratégií rozvoja v kraji (RIUS PSK).

4. Strategická časť

Cieľom PHSR je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Program je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Stratégia obce je vypracovaná v súlade s návrhom Partnerskej dohody na roky 2014-2020, Stratégia je výsledkom kombinácie dvoch prístupov: štrukturálneho a regionálneho.

Strategické a špecifické ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce konkrétne naplňajú hlavný cieľ, ktorým je prostredníctvom jednotlivých opatrení zvýšiť vybavenosť územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb, tvorba strategických, politických, infraštruktúrnych a trhových podmienok, ktoré podporia úspešnosť a efektívnosť investícií malých a stredných podnikateľov a zvýšia konkurenčnú schopnosť obce.

PHSR obce je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov pri rešpektovaní udržateľného rozvoja územia. Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a podporou prípravy strategicky významných projektov.

Vízia:

„Chceme, aby obec Vítaz bola v roku 2025 konkurencieschopná, príťažlivá a perspektívna obec so zvyšujúcou sa kvalitou života pre všetkých jej obyvateľov vo všetkých oblastiach, využívajúca všetky zdroje pre tvorbu nových hodnôt v súlade s ochranou životného prostredia a udržateľným využívaním kultúrneho, historického a prírodného dedičstva.“

Schematické znázornenie štruktúry strategickej časti:

Prioritná oblasť hospodárska		Prioritná oblasť sociálna		Prioritná oblasť environmentálna
Strategický cieľ Skvalitňovanie služieb pre obyvateľov		Strategický cieľ Starostlivosť o občanov a zvýšenie kvality života v obci		Strategický cieľ Ochrana a tvorba životného prostredia
Špecifické ciele				
A Zamestnanosť obyvateľov obce	B Komplexná a kvalitná infraštruktúra	C Sociálna vybavenosť s dôrazom na kvalitu života	D Udržateľný rozvoj obce a občianskej spoločnosti	E Zdravé životné prostredie bez záťaží
Opatrenia				
A1 Podpora podnikateľských subjektov v obci	B1 Skvalitňovanie dopravnej infraštruktúry	C1 Skvalitnenie vzdelávania	D1 Konceptné riadenie rozvoja	E1 Zvýšenie miery separovania a zhodnocovania odpadov
A2 Rozvoj cestovného ruchu	B2 Dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry	C2 Zvyšovanie dostupnosti sociálnych služieb odkázaným osobám	D2 Podpora rozvoja občianskej spoločnosti	E2 Starostlivosť o krajinu, trvalo udržateľné využívanie krajinného a prírodného potenciálu
	B3 Zavádzanie a rozvoj informačných a komunikačných technológií	C3 Podpora kultúrnych služieb, športových zariadení a záujmovej činnosti obyvateľov		E3 Posilňovanie ekologického povedomia obyvateľov
		C4 Zabezpečenie dostupnosti a kvality bývania		
		C5 Zabezpečenie bezpečnosti obyvateľov a majetku		

Špecifikácia cieľov opatrenia (vysvetlenie na čo je opatrenie zamerané):

Opatrenie A1: Podpora podnikateľských subjektov v obci

- Vytvárať vhodné podmienky pre miestnych existujúcich i potenciálnych podnikateľov za účelom rozvoja zamestnanosti a zabezpečenia rôznych služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce
- Dodržiavať regulatívy územného plánu obce vo väzbe na rozvoj funkčných plôch v ňom stanovených
- Zriadiť Kreatívne centrum pre zachovanie remesiel a pomoc malým podnikateľom
- Zvyšovať kvalitu verejných služieb obecnej samosprávy
- Podporovať rozvoj bio energetiky a vytvárať podmienky pre rozvoj malých poľnohospodárskych fariem („mladí farmári“)

Opatrenie A2: Rozvoj cestovného ruchu

- Vytvárať podmienky pre rozvoj cestovného ruchu rozvíjaním potrebnej infraštruktúry
- Zviditeľniť obec prostredníctvom propagácie tradičných remesiel
- Rozvíjať spoluprácu so susednými obcami a ďalšími partnermi, aj cezhraničnými a medzinárodnými

Opatrenie B1: Skvalitňovanie dopravnej infraštruktúry

- Vybudovať dopravnú miestnu infraštruktúru – cesty a chodníky k novej individuálnej bytovej výstavbe
- Zlepšiť stav existujúcich miestnych komunikácií

Opatrenie B2: Dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry

- Zabezpečiť odstránenie znečisťovania povrchových a podzemných vôd
- Zabezpečiť komplexnú reguláciu miestneho potoka
- Zabezpečiť dostatok zdrojov pitnej vody pre obec

Opatrenie B3: Zavádzanie a rozvoj informačných a komunikačných technológií

- Zlepšiť dostupnosť k telekomunikačnej infraštruktúre vrátane širokopásmového internetu
- Zlepšovať podmienky pre príjem televízneho signálu

Opatrenie C1: Skvalitnenie vzdelávania

- Zvýšiť rozvojový potenciál MŠ + ZŠ
- Zlepšiť materiálne technické vybavenie MŠ + ZŠ
- Zvýšiť ponuku celoživotného vzdelávania obyvateľov obce

Opatrenie C2: Zvyšovanie dostupnosti sociálnych služieb odkázaným osobám

- Zlepšiť ponuku sociálnych služieb pre obyvateľov obce zriadením denného stacionára
- Zintenzívniť činnosť v rámci komunitnej sociálnej práce
- Zabezpečiť kvalitné zdravotné služby pre všetky vekové kategórie obyvateľov

Opatrenie C3: Podpora kultúrnych služieb, športových zariadení a záujmovej činnosti obyvateľov

- Zlepšiť priestorové podmienky pre kultúrno-spoločenský život v obci
- Podporovať rôzne kultúrne a športové podujatia
- Zachovávať kultúrne tradície obce

Opatrenie C4: Zabezpečenie dostupnosti a kvality bývania

- Dodržiavať komplexné územno-plánovacie regulatívy pre udržateľný rozvoj obce
- Vytvárať podmienky pre ďalší rozvoj sietí technickej infraštruktúry k jestvujúcim a novo navrhovaným lokalitám pre bývanie

Opatrenie C5: Zabezpečenie bezpečnosti obyvateľov a majetku

- Zabezpečiť inštaláciu kamerového systému na kritických – exponovaných lokalitách obce
- Modernizovať existujúci systém informovania obyvateľov (mestský rozhlas)
- Prijíť legislatívne opatrenie na úrovni obce vo väzbe na zabezpečenie verejného poriadku v obci

Opatrenie D1: Koncepčné riadenie rozvoja

- Pre rozvoj obce využívať kvalitné, aktuálne a platné koncepčné dokumenty v súlade s princípmi udržateľného rozvoja
- Sledovať plnenie koncepčných dokumentov pravidelným monitoringom a hodnotením
- Zmena palivovej základne a zateplenie budovy obecného úradu

28

Opatrenie D2: Podpora rozvoja občianskej spoločnosti

- Rozvíjať občiansku spoločnosť ako základ demokracie
- Podporovať neziskové organizácie

Opatrenie E1: Zvýšenie miery separovania a zhodnocovanie odpadov

- Zabezpečiť organizačno-technické podmienky pre zvýšený separovaný zber (v zmysle zákona č 79 z roku 2015 o odpadoch)
- Zabezpečiť informovanosť obyvateľov o otázkach separovania, zhodnocovania a likvidácie odpadov

Opatrenie E2: Starostlivosť o krajinu, trvalo udržateľné využívanie krajinného a prírodného potenciálu

- Dodržiavať všeobecné zásady pre tvorbu a ochranu krajiny s cieľom zachovania pôvodnej fauny a flóry

Opatrenie E3: Posilňovanie ekologického povedomia obyvateľov

- Spolupracovať s mimovládnyimi organizáciami a príslušnými aktivistami pri zvyšovaní ekologického povedomia obyvateľov obce
- Podporovať rôzne formy aktivizácie občanov

5. Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam činností a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PHSR obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít.

Návrh aktivít v rámci jednotlivých opatrení

Opatrenie A1: Podpora podnikateľských subjektov v obci

- Vypracovať prieskum potrieb služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce
- Pripraviť informačný deň, resp. seminár pre miestnych podnikateľov o možnostiach využitia EÚ fondov
- Rekonštruovať a modernizovať priestory „Spoločenskej sály poľnohospodárskeho družstva“

Opatrenie A2: Rozvoj cestovného ruchu

- Pripraviť koncept – návrh propagačných a prezentačných materiálov obce
- Vypracovať projekt cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrnej výmeny a propagácie tradícií obce
- Zriadiť informačné centrum (v rámci propagácie obce)

Opatrenie B1: Skvalitňovanie dopravnej infraštruktúry

- Zabezpečiť spracovanie projektovej dokumentácie pre realizáciu miestnych komunikácií k novo navrhovanej IBV
- Spracovanie projektovej dokumentácie pre rekonštrukciu a výstavbu obecných chodníkov (pozdĺž hlavnej cesty)
- Rekonštrukcia obecných chodníkov

Opatrenie B2: Dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry

- Spracovať prieskum a dokumentáciu pre zabezpečenie záchyty pitnej vody
- Pripraviť podmienky pre vybudovanie regulácie priekopy – dažďová kanalizácia v časti: hranica obce od Širokého po miestny cintorín
- Vybudovať verejnú kanalizačnú sieť a čistiareň odpadových vôd
- Rozšíriť a dobudovať vodovodnú sieť

Opatrenie B3: Zavádzanie a rozvoj informačných a komunikačných technológií

- iniciovať stretnutia za účelom zlepšenia dostupnosti k telekomunikačným službám pre obyvateľov obce (TV signál, širokopásmový internet, siete mobilných operátorov)
- vybudovanie kamerového systému na území

Opatrenie C1: Skvalitnenie vzdelávania

- vytvoriť podmienky pre zriadenie plno organizovanej ZŠ
- vykonať prieskum vo väzbe na ďalšie vzdelávanie obyvateľov (celoživotné vzdelávanie – napr. jazykové kurzy, IT a pod.)

Opatrenie C2: Zvyšovanie dostupnosti sociálnych služieb odkázaným osobám

- zriadiť denný stacionár v obci
- rozšíriť služby pre seniorov (vypracovať akčný plán)

Opatrenie C3: Podpora kultúrnych služieb, športových zariadení a záujmovej činnosti obyvateľov

- v rámci rekonštrukcie „remeselného domu“ zriadiť informačnú kanceláriu
- vypracovať a publikovať ročný kalendár kultúrnych podujatí (organizovaných rôznymi subjektmi pôsobiacimi na území obce)
- zorganizovať „Víťazský festival“
- rekonštruovať oplotenie pri „remeselnom dome“
- rekonštruovať priestory detského ihriska pri „Remeselnom dome“

Opatrenie C4: Zabezpečenie dostupnosti a kvality bývania

- Aktualizovať Územný plán obce
- Pripraviť podmienky pre spolufinancovanie projektov realizovaných v spolupráci so súkromným investorom
- Pripraviť podmienky pre vybudovanie nájomného bytového domu s kapacitou 8 b. j.

Opatrenie C5: Zabezpečenie bezpečnosti obyvateľov a majetku

- Obstaráť projekt kamerového systému pre vybrané lokality na území obce
- Aktualizovať VZN o verejnom poriadku
- Pripraviť projekt na rekonštrukciu verejného rozhlasu
- Realizovať rekonštrukciu verejného rozhlasu

Opatrenie D1: Koncepčné riadenie rozvoja

- Tvorba a aktualizácia územno-plánovacích dokumentov obce
- Tvorba a aktualizácia strategických rozvojových dokumentov obce
- Využitie tepelného čerpadla na vykurovanie budovy obecného úradu
- Zateplenie budovy obecného úradu

Opatrenie D2: Podpora rozvoja občianskej spoločnosti

- Podpora informovanosti verejnosti o činnosti samosprávy obce
- Podpora aktívneho občianstva, existujúcich záujmových združení občanov a ďalších mimovládnych organizácií

Opatrenie E1: Zvýšenie miery separovania a zhodnocovanie odpadov

- Spracovať program odpadového hospodárstva obce
- Vyhodnotiť kvalitu a úspešnosť separácie druhotných surovín z komunálneho odpadu
- Motivovať k zakladaniu vlastných kompostovísk biologicky rozložiteľného odpadu
- Pripraviť projekt pre obecné kompostovisko

Opatrenie E2: Starostlivosť o krajinu, trvalo udržateľné využívanie krajinného a prírodného potenciálu

- Vykonávať pravidelnú údržbu verejných priestranstiev (kosenie, orezávanie stromov)
- Vykonávať kontrolu zákazu tvorby „čiernych skládok“
- Realizovať aktivity na zadržiavanie dažďových vôd v obecných objektoch

Opatrenie E3: Posilňovanie ekologického povedomia obyvateľov

- Pripraviť a zrealizovať informatívne stretnutie s obyvateľmi obce na zber, triedenie a zhodnocovanie odpadov (min. 2 x ročne)
- Pripraviť súťaž, resp. vedomostný kvíz a pod. pre žiakov MŠ a ZŠ

Ukazovatele pre hodnotenie PHSR

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov v PHSR obce Vítaz sú spracované v nasledujúcej tabuľke. Ako informačný zdroj je uvedená obec a iné zdroje. **Výstupy projektu** predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie aktivít projektu vyjadrené z finančného a vecného hľadiska. **Výsledok projektu** predstavuje okamžitý efekt realizácie aktivít projektu (výstupy z aktivít), ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo predstavuje služby poskytnuté cieľovej skupine. **Dopad** predstavuje vyjadruje dlhodobý efekt intervencie na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý je mimo priamej a výlučnej kontroly subjektu zodpovedajúceho za realizáciu projektu.

Ukazovatele výstupu sú obvykle priradené k jednotlivým projektom. Označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou jednej alebo viacerých aktivít, často vyjadrené v merateľných fyzických alebo peňažných jednotkách. Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, vyprodukované, zriadené, zrealizované.

Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy hmatateľný efekt projektu na cieľové skupiny projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom (preto je medzi výstupom a výsledkom logická väzba).

Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt intervencie na prioritnú skupinu či cieľovú skupinu, následky dosiahnutých výsledkov projektu, teda príspevok k riešeniu cieľov stanovených pre prioritnú oblasť či potrieb cieľovej skupiny a k odstraňovaniu prekážok rozvoja. Z tohto hľadiska preto nemusí byť strategický cieľ vyjadrený ukazovateľmi dopadu, ale môže byť vyjadrený aj vhodnými ukazovateľmi výsledku. Pre oblasť hodnotenia dopadov PHSR obce boli ako východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov stanovené dopadové ukazovatele výsledku na úrovni roku 2020.

Zoznam ukazovateľov

Číslo opatrenia	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Zdroj	Východisková hodnota 2015	Cieľová hodnota 2020
A1	Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu, z toho ženy	počet	ŠÚ SR		
A1	Počet podnikateľských subjektov v obci	počet	Obec		
C4,C5,E1,D1	Počet nových a aktualizovaných rozvojových dokumentov	počet	Obec		
D1	Zníženie energetickej náročnosti budov	počet	Obec		
A1,D2,B3	Počet zavedených elektronických služieb verejnej správy	počet	Obec		
C4	Počet projektov na rekonštrukciu budov	počet	Obec		
C4,D1	Počet nových stavebných parciel	počet	Obec		
C4	Počet nových bytových jednotiek	počet	Obec		
C3,E2	Počet projektov revitalizácie centra obce	počet	Obec		
E2	Výmera upravenej verejnej plochy	m ²	Obec		
C5	Náklady na rekonštrukciu obecného rozhlasu	Eur	Obec		
C5	Počet zrekonštruovaných rozhlasových bodov	počet	Obec		
C5	Náklady na dodávku a montáž kamerového systému	Eur	Obec		
B1	Zrekonštruované a nové miestne komunikácie	m	Obec		
B1,B2	Počet projektov technickej infraštruktúry	počet	Obec		
A2	Počet projektov zameraných na podporu CR a cezhraničnej spolupráce	počet	Obec		
B2	Dĺžka vybudovanej kanalizácie	m	Obec		
B2	Pripojenie obyvateľov na kanalizačnú sieť	%	ŠÚ SR		
B2	Dĺžka vybudovaného vodovodného potrubia	m	Obec		
B2	Pripojenie obyvateľov na vodovodnú sieť	%	ŠÚ SR		
B2	Kapacita ČOV	EO	Obec		
E1	Projekty zamerané na zber a nakladanie s komunálnym odpadom	počet	Obec		
E1	Množstvo vyseparovaného odpadu na obyvateľa	kg/obyv.	ŠÚ SR		
A2,D2,E3	Náklady na osvetovú a informačnú činnosť	Eur	Obec		
A2,D2,E3	Počet informovaných obyvateľov	počet	Obec		
E1	Náklady na vybudovanie zariadenia na zhodnotenie BRKO	Eur	Obec		
E1	Plocha zariadenia BRKO	m ²	Obec		
B2,E2	Projekty protipovodňovej ochrany	počet	Obec		
B2	Dĺžka zrekonštruovaného koryta potoka	m	Obec		
C2	Počet klientov, ktorým sú poskytované sociálne služby	počet	Obec		
C2	Počet zavedených nových sociálnych služieb	počet	Obec		
C3	Počet podporených športových zariadení	počet	Obec		
C3	Projekty zamerané na kultúrno-spoločenský život	počet	Obec		
A1	Náklady na rekonštrukciu kultúrneho domu	Eur	Obec		
C3	Počet zrekonštruovaných/zmodernizovaných športových zariadení/priestorov	počet	Obec		
C1	Počet projektov na podporu zariadení školskej infraštruktúry	počet	Obec		

Akčný plán na rok 2016 s výhľadom na roky 2017 – 2018

P. č.	Názov projektu	RN v Eur	Zdroje financovania	Rok začatia – rok ukončenia realizácie	Nositeľ – garant realizácie	Číslo opatrenia
1.	Rozšírenie vodovodnej siete (konkretizovať napr. na ulici)	900 000	Rozpočet obce, ŠR, EÚ	2016 - 2017	Obecný úrad	B.2
2.	Výstavba verejnej kanalizácie a ČOV	6 000 000	Rozpočet obce, ŠR, EÚ	2016 - 2018	Obecný úrad	B.2
3.	Vybudovanie detského ihriska v areáli Remeselného domu	10 000	Rozpočet obce, ŠR, EÚ	2016	OZ D.A.W.	C.3
4.	Víťazský festival (každoročne)	6 000	Rozpočet obce + EÚ	2016 - 2018	Obecný úrad	C.3
5.	Výstavba nájomného domu s 8 b. j.	800 000	Rozpočet obce, ŠR, súkromné zdroje	2016 - 2017	Obecný úrad	C.4
6.	Vypracovanie Programu odpadového hospodárstva obce	5 000	Rozpočet obce	2016	Obecný úrad	E.1
7.	Rekonštrukcia obecného rozhlasu	50 000	Rozpočet obce, ŠR	2016 - 2017	Obecný úrad	C.5
8.	Vybudovanie kamerového systému	50 000	Rozpočet obce, ŠR	2016 - 2017	Obecný úrad	B.3, C.5
9.	Súbor aktivít zameraných na podporu zakladania poľnohospodárskych fariem mladými farmármi (prioritne pre rozvoj bio energetiky)	20 000	Rozpočet obce, ŠR, EÚ, súkromné zdroje	2016 - 2018	Obecný úrad	A.1
10.	Projekt „kompostovisko“ využitie biologicky rozložiteľného odpadu (BRO) pre obec Víťaz a spádové územie – obce Hrabkov, Križovany, Ovčie – možnosť založenia „obecného sociálneho podniku“?	100 000	Rozpočet obce, ŠR, EÚ	2017 - 2018	Obecný úrad	E.1

6. Realizačná časť

Inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Realizácia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vítaz na roky 2016 – 2024 je inštitucionálne a organizačne zabezpečená miestnou samosprávou prostredníctvom činnosti Obecného zastupiteľstva, komisií obecného zastupiteľstva, starostu obce, Obecného úradu ako výkonného aparátu miestnej samosprávy a miestnymi aktivitami občanov obce, občianskych združení, podnikateľských subjektov pôsobiacich na území obce.

Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Jednotlivé aktivity - projekty, schválené v rámci Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vítaz na roky 2016 – 2024, budú financované najmä:

- z obecného rozpočtu, schváleného Obecným zastupiteľstvom Vítaz
- z rozpočtu PSK, schváleného Zastupiteľstvom PSK
- z rozpočtu Správcov technickej infraštruktúry po dohode s obcou Vítaz
- z rozpočtu súkromných investorov po dohode s obcou Vítaz
- zo zdrojov Európskej únie

Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Plnenie jednotlivých cieľov a opatrení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vítaz na roky 2016 – 2024 bude pravidelne monitorované a vyhodnocované Obecným zastupiteľstvom minimálne 1 x ročne. Výstupom bude Správa o plnení Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2016 – 2024, s návrhom príslušných zmien a doplnení vo väzbe na finančný rozpočet obce, ktorú prerokuje Obecné zastupiteľstvo.

